

Daniel Silva

GEVALLEN ENGEL

DEEL 1

Stad van de doden

1

Vaticaanstad

Niccolò Moretti, opzichter van de Sint-Pietersbasiliek was degene die de ontdekking deed waarmee het allemaal begon. Het was 6.24 uur, maar door een volkomen onschuldige schrijffout stond er in de eerste officiële verklaring van het Vaticaan ten onrechte 6.42 uur. Het was een van de talloze vergissingen, groot en klein, waaruit velen zouden concluderen dat de Heilige Stoel iets te verbergen had, wat inderdaad het geval was. De rooms-katholieke kerk was volgens een vooraanstaande dissident slechts één schandaal verwijderd van vergetelheid. Het laatste waar Zijne Heiligheid op zat te wachten was een lijk in het heilige hart van het christendom.

Niccolò Moretti had helemaal geen rekening gehouden met een schandaal toen hij die ochtend een uur eerder dan anders bij het Vaticaan aankwam. Gekleed in een donkere broek en knielange grijze jas viel hij nauwelijks op toen hij haastig over het donkere plein naar de trap van de basiliek liep. Naar rechts kijkend zag hij licht branden achter de ramen op de derde verdieping van het apostolisch paleis. Zijne Heiligheid paus Paulus VII was al wakker. Moretti vroeg zich af of de Heilige Vader wel eens sliep. In het Vaticaan ging het gerucht dat hij aan een verlamme aanval van slapeloosheid leed, dat hij 's nachts meestal in zijn werkkamer zat te schrijven of in zijn eentje door de tuinen liep. De opzichter had het eerder gezien. Uiteindelijk sliepen ze allemaal slecht.

Moretti hoorde stemmen achter zich en toen hij omkeek, zag hij twee priesters van de curie uit het duister opdoemen. Ze voerden een geanimeerd gesprek en negeerden hem toen ze met ferme passen naar de bronzen deuren liepen en opnieuw in het donker opgingen. De kinderen in Rome noemden hen *bagarozzi*, zwarte kevers. Moretti had dat woord als

kind eenmaal gebruikt en had daarvoor een standje gekregen van niemand minder dan paus Pius XII. Sindsdien had hij die term niet meer gebruikt. Wie berispt werd door de stedehouder van Christus, bedacht hij nu, had weinig kans om nogmaals zo'n zelfde overtreding te begaan.

Hij ging de trap van de basiliek op en glipte het voorportaal binnen. Er waren vijf deuren naar het schip. Die waren allemaal dicht, behalve de meest linkse deur, de Deur van de Dood. In de deuropening stond priester Jacobo, een uitgemergelde Mexicaanse geestelijke met stroachtig grijs haar. Hij stapte opzij, zodat Moretti naar binnen kon, sloot de deur en liet de zware balk zakken. 'Ik kom om zeven uur terug om je mannen binnen te laten,' zei de priester. 'Wees voorzichtig daarboven, Niccolò. Je bent geen twintig meer.'

De priester trok zich terug. Moretti doopte zijn vingers in het wijwater en sloeg een kruisje, waarna hij naar het midden van het enorme schip ging. Waar anderen wellicht zouden blijven staan om vol ontzag rond te kijken, liep Moretti door als een man die zijn eigen huis binnenging. Als hoofd van de *sanpietrini*, de officiële werklieden van de basiliek, was hij de afgelopen zevenentwintig jaar zes ochtenden per week naar de Sint-Pieter gegaan. Dankzij Moretti en zijn mannen hing er in de basiliek een hemels licht, terwijl de andere grote kerken in Europa voorgoed in het duister gehuld leken. Moretti vond zichzelf niet alleen een dienaar van het pausdom, maar ook een partner in de onderneming. Aan de pausen was de zorg van één miljard rooms-katholieke zielen toevertrouwd, maar het was Niccolò Moretti die toezicht hield op de kolossale basiliek die hun aardse macht symboliseerde. Hij kende elke vierkante centimeter van het gebouw, van het hoogste puntje van de koepel van Michelangelo tot de crypten: alle vierenveertig altaren, zevenentwintig kapellen, achthonderd zuilen, vierhonderd beelden en driehonderd ramen. Moretti wist waar de scheuren zaten en waar het lekte. Hij wist wanneer het goed ging met het gebouw en wanneer niet. Als de basiliek sprak, fluisterde die in het oor van Niccolò Moretti.

De Sint-Pieter had de neiging gewone stervelingen te doen krimpen en toen Moretti, in de grijze jas van zijn uniform, naar het pauselijk altaar toeliep, leek hij een tot leven gekomen vingerhoedje. Hij boog zijn knieën voor de Confessio en hief zijn gezicht hemelwaarts. Bijna dertig meter bo-

ven hem was het baldakijn. Vier gedraaide zuilen van brons en goud met als bekroning een majestueus baldakijn. Die ochtend werd het deels aan het oog onttrokken door aluminium steigers. Bernini's meesterwerk, met de sierlijke figuren en olijf- en lauriertakjes, trok als een magneet stof en rook aan. Elk jaar, in de week voorafgaand aan de vastentijd, maakten Moretti en zijn mannen het grondig schoon. Het Vaticaan was een plek van tijdloze rituelen en ook het schoonmaken van het baldakijn kende een ritueel. Moretti had het zelf ingesteld. Zodra de steigers op hun plek stonden, was Moretti de eerste die naar boven klom. Slechts weinig mensen hadden ooit het zicht vanaf het hoogste punt aanschouwd en als hoofd van de sanpietrini eiste Niccolò Moretti het voorrecht op het als eerste te zien.

Moretti klom naar de top van de eerste zuil en nadat hij zijn veiligheids gordel had vastgemaakt, kroop hij op handen en voeten kleine stukjes over het schuine stuk. Op het hoogste punt van het baldakijn was een op vier ribben steunende wereldbol met een kruis erop. Dit was de heiligste plek van de rooms-katholieke kerk. De verticale as liep precies van het midden van de koepel recht naar het graf van Petrus. Het vertegenwoordigde het idee waarop de onderneming rustte. 'Jij bent Petrus, de rots waarop ik mijn kerk zal bouwen.' Toen de eerste flauwe lichtstralen het interieur van de basiliek verlichtten, voelde Moretti, de trouwe dienaar van de pausen, bijna de vinger van God op zijn schouder tikken.

Zoals gewoonlijk verstreek de tijd ongemerkt. Toen hij later door de Vaticaanse politie werd ondervraagd, kon hij zich niet herinneren hoe lang hij al op het baldakijn was geweest toen hij het object voor het eerst zag. Vanaf Moretti's hoge plek leek het een vogel met een gebroken vleugel. Hij ging ervan uit dat het iets onschuldigs was, een stuk zeildoek dat door een *sanpietrino* was achtergelaten of een shawl die een toerist had laten vallen. Toeristen lieten altijd voorwerpen achter, bedacht Moretti, inclusief spullen die niet in een kerk thuishoorden.

Toch moest het onderzocht worden. De betovering was verbroken en dus kroop Moretti voorzichtig over het baldakijn en begon aan de lange afdaling. Hij liep door de dwarsbeuk. Al na een paar passen had hij door dat het voorwerp geen afgedankt stuk zeildoek of verloren shawl was. Dichterbij gekomen zag hij het opgedroogde bloed op het heilige marmer van zijn basiliek en de ogen die zonder iets te zien naar de koepel staarden,

net als de vierhonderd beelden. ‘Goede God,’ fluisterde hij terwijl hij haastig door het schip liep. ‘Heb medelijden met haar arme ziel.’

Het publiek zou weinig weet hebben van de gebeurtenissen die onmiddellijk volgden op de ontdekking van Niccolò Moretti, want die vonden volgens de strikte traditie van het Vaticaan plaats in volstrekte geheimhouding en met een zweempje jezuïtische, achterbakse sluwheid. Niemand buiten de muren zou bijvoorbeeld weten dat de eerste naar wie Moretti op zoek ging de invloedrijke rector van de basiliek was, een veeleisende Duitser uit Keulen met een scherp instinct voor zelfbehoud. De kardinaal ging lang genoeg mee om problemen te herkennen, wat verklaarde waarom hij verzuimde het incident aan de politie te melden en in plaats daarvan de ware wetshandhaver van het Vaticaan erbij haalde.

Zo kwam het dat Niccolò Moretti vijf minuten later getuige was van een buitengewoon tafereel: de privésecretaris van Zijne Heiligheid paus Paulus VII die de zakken van een dode vrouw op de vloer van de basiliek doorzocht. De monseigneur verwijderde één voorwerp en ging toen naar het apostolisch paleis. Tegen de tijd dat hij zijn werkkamer bereikte, had hij besloten wat hij zou doen. Er zouden twee onderzoeken komen, een voor openbaar gebruik en een voor hemzelf. En om ervoor te zorgen dat het privéonderzoek goed zou verlopen, moest dat worden uitgevoerd door iemand die betrouwbaar en discreet was. Niet verbazingwekkend koos de monseigneur een man die op hem leek: een gevallen engel in het zwart, een zondaar in de stad der heiligen.

2

Piazza di Spagna, Rome

De restaurateur kleepte zich stilletjes in het donker aan om de vrouw niet wakker te maken. Zoals ze er nu bij lag, met haar verwarde kastanjebruine haar en haar brede mond, deed ze hem denken aan *Liggend naakt* van Modigliani. Hij legde een geladen Beretta-pistool naast haar op het bed. Daarna verschoof hij het dekbed, waardoor haar zware, ronde borsten zichtbaar werden. Het meesterwerk was compleet.

Ergens luidde een kerkklok. Een hand stak warm en slaperig boven het beddengoed uit en trok de restaurateur omlaag. De vrouw kuste hem zoals altijd met gesloten ogen. Haar haar rook naar vanille. Op haar lippen was een spoortje van de wijn die ze de avond ervoor in een restaurant op de Aventijnse heuvel had gedronken.

De vrouw liet hem los, mompelde iets onverstaanbaars en viel weer in slaap. De restaurateur dekte haar toe. Hij stak een tweede Beretta in de broeksband van zijn verbleekte spijkerbroek en glipte het appartement uit. Beneden glinsterde het trottoir van Via Gregoriana in het schemerlicht als een pas gevernist schilderij. De restaurateur bleef even in de deuropening van het gebouw staan en deed alsof hij op zijn mobiele telefoon keek. Hij had maar een paar seconden nodig om de man te ontdekken die hem van achter het stuur van een geparkeerde Lancia-sedan in de gaten hield. Hij zwaaide vriendelijk naar de man, de ultieme beroepsbelediging, en vertrok in de richting van de kerk van de Trinità dei Monti.

Boven aan de Spaanse Trappen liet een oude *gattara* stukjes eten vallen in de zee van magere Romeinse katten die om haar voeten krioelden. Gekleed in een sjofele overjas en hoofddoek keek ze op haar hoede naar de restaurateur toen die de trap af ging naar de piazza. Hij was kleiner dan de

gemiddelde man – hooguit 1,73 meter – en had de bouw van een wielrenner. Zijn gezicht was lang en smal bij de kin, met brede jukbeenderen en een slanke neus die eruitzag alsof die uit hout was gesneden. De ogen hadden een onnatuurlijke groene kleur; het haar was donker met grijze plukken bij de slapen. Aan het gezicht was niet te zien waar hij vandaan kwam en de restaurateur bezat de taalkundige gaven om dat uit te buiten. Tijdens zijn lange carrière had hij in Italië en in andere landen onder talloze schuilnamen en nationaliteiten gewerkt. De Italiaanse veiligheidsdienst, die op de hoogte was van zijn eerdere wapenfeiten, had geprobeerd te verhinderen dat hij het land binnen zou komen, maar was gezwicht na kalme inmenging door de Heilige Stoel. Om redenen die nooit openbaar waren gemaakt, was de restaurateur enkele jaren daarvoor in Vaticaanstad op het moment dat het Vaticaan werd aangevallen door islamitische terroristen. Die dag waren er ruim zevenhonderd mensen om het leven gekomen, onder wie vier kardinalen en acht bisschoppen van de curie. De Heilige Vader was lichtgewond geraakt. Hij had net zo goed dood kunnen zijn als de restaurateur hem niet beschut had tegen een vanaf de schouder gelanceerd projectiel en hem in veiligheid had gebracht.

De Italianen hadden twee voorwaarden gesteld aan de terugkeer van de restaurateur: dat hij onder zijn eigen naam in het land zou wonen en dat hij incidenteel fysiek toezicht zou tolereren. De eerste voorwaarde aanvaardde hij met een zekere opluchting, want na een leven op geheime slagvelden wilde hij graag van zijn vele schuilnamen af en een redelijk normaal leven gaan leiden. De tweede voorwaarde bleek lastiger. De taak om hem te volgen viel stevast te beurt aan jonge stagiairs. Aanvankelijk had de restaurateur daar beroepsmatig lichte aanstoot aan genomen tot hij beseftte dat hij gebruikt werd als trainingsmateriaal voor een dagelijkse masterclass schaduwtechnieken. Hij deed zijn studenten het genoeg af en toe aan hen te ontsnappen en hield altijd een paar van zijn betere trucs achter de hand voor het geval hij in een situatie zou belanden waarin het nodig was aan het Italiaanse net te ontglippen.

Zo kwam het dat hij, toen hij door de rustige straten van Rome liep, door wel drie stagiairs van de Italiaanse veiligheidsdienst met uiteenlopende vaardigheden werd gevolgd. Zijn route bood hun weinig uitdagingen en geen enkele verrassing. Hij ging in westelijke richting door het

oude stadscentrum en eindigde zijn tocht zoals gewoonlijk bij de poort van Sint-Anna, de dienstingang van het Vaticaan. Omdat dit technisch gezien een internationale grens was, zat er voor de volgers niets anders op dan de restaurateur overdragen aan de zorg van de Zwitserse Garde, die hem na een vluchtige blik op zijn legitimatiebewijs doorliet.

De restaurateur nam afscheid van zijn volgers door even zijn platte hoed af te nemen en liep over de Via Belvedere, langs de boterkleurige Sint-Annakerk, de drukkerij van het Vaticaan en het hoofdkantoor van de Vaticaanse Bank. Bij het centrale postkantoor sloeg hij rechts af en liep over een aantal binnenpleinen naar een deur zonder bordje. Daarachter was een kleine foyer, waar een agent van de Vaticaanse politie in een glazen hokje zat.

‘Waar is de agent die gewoonlijk dienst heeft?’ vroeg de restaurateur in rap Italiaans.

‘Lazio heeft gisteravond tegen Milaan gespeeld,’ zei de agent met een apathisch schouderophalen.

Hij haalde de badge van de restaurateur door de magnetische kaartlezer en gebaarde dat hij door de metaaldetector mocht lopen. Toen het apparaat een schrille ping liet horen, bleef de restaurateur staan en knikte vermoeid naar de computer van de agent. Op het scherm was naast de niet-lachende foto van de restaurateur een speciaal bericht verschenen dat was opgesteld door het hoofd van de Vaticaanse veiligheidsdienst. De agent las het bericht tweemaal om er zeker van te zijn dat hij het goed had begrepen, keek op en merkte dat hij recht in de bijzondere groene ogen van de restaurateur keek. Iets aan de kalmte van zijn gelaatsuitdrukking – en de zweem van een ondeugende glimlach – maakte dat de agent onwillekeurig huiverde. Hij knikte naar de volgende deuren en keek aandachtig toe toen de restaurateur er zonder een geluid doorheen ging.

De geruchten waren dus waar, dacht de agent. Gabriel Allon, vermaard restaurateur van schilderijen van oude meesters, gewezen Israëliësch spion en huurmoordenaar, redder van de Heilige Vader, was teruggekeerd naar het Vaticaan. Met één druk op een knop wiste de agent het bestand van het scherm. Daarna sloeg hij een kruisje en voor het eerst sinds jaren reciteerde hij de akte van berouw. Dat was een rare keuze, bedacht hij, want de enige zonde waaraan hij zich schuldig had gemaakt was nieuwsgierigheid.

Dat zou hem zeker vergeven worden. Het kwam per slot van rekening niet dagelijks voor dat een eenvoudige Vaticaanse politieagent oog in oog stond met een legende.

Tl-buizen, gedimd tot nachtstand, gonsden zacht toen Gabriel het belangrijkste conservatielaboratorium van de Vaticaanse Pinacothek binnenging. Zoals gewoonlijk was hij de eerste. Hij deed de deur achter zich dicht, wachtte op de geruststellende dreun van de automatische sloten en liep vervolgens langs een rij opslagkasten naar de plafondhoge zwarte gordijnen aan het eind van het vertrek. Een bordje waarschuwde dat het verboden was de ruimte achter de gordijnen te betreden. Nadat hij tussen een spleet door was geglipt, ging Gabriel direct naar zijn karretje en controleerde hoe de spullen erbij lagen. Zijn houders met pigment en oplosmiddel stonden nog precies hetzelfde als hij ze had achtergelaten. Dat gold ook voor de marterharen penselen uit de Winsor & Newton-serie 7, inclusief het penseel met het azuurblauwe stipje bij de punt dat hij altijd in een hoek van exact drieëndertig graden ten opzichte van de andere penselen liet liggen. Zo te zien hadden de schoonmakers opnieuw de verleiding weerstaan in zijn werkruimte te komen. Hij betwijfelde of zijn collega's zich ook hadden weten te beheersen. Uit zeer betrouwbare bron had hij vernomen dat zijn kleine enclave achter de gordijnen het espressoapparaat in de koffiekamer had vervangen als populairste plek voor het museumpersoneel om bijeen te komen.

Hij deed zijn leren jack uit en knipte een paar staande halogeenlampen aan. *De graflegging van Christus*, dat algemeen beschouwd werd als Caravaggio's beste schilderij, glom onder het helwitte licht. Gabriel stond enkele minuten roerloos voor het enorme canvas, hand tegen zijn kin gedruwd, hoofd schuin, ogen gericht op het angstaanjagende beeld. Nicodemus, gespierd en blootsvoets, keek hem recht aan terwijl hij het bleke, levenloze lichaam van Christus voorzichtig naar de sluitsteen liet zakken, waar het klaargemaakt zou worden om te begraven. Naast Nicodemus was Johannes de Doper, die in zijn wanhoop om zijn geliefde meester een laatste maal aan te raken per ongeluk de wond in de zij van de Verlosser had opengemaakt. Maria, de moeder van Jezus, en Maria Magdalena keken met gebogen hoofd stilletjes toe, terwijl Maria van Cleophas jammerend

haar armen in de lucht stak. Uit het werk sprak zowel immens verdriet als tederheid, wat des te meer opviel door Caravaggio's revolutionaire gebruik van het licht. Zelfs Gabriel, die al weken op het schilderij aan het zwoegen was, had altijd het gevoel dat hij inbreuk maakte op een hartverscheurend moment van besloten verdriet.

Het schilderij was door ouderdom donker geworden, vooral aan de linkerkant van het doek waar ooit de ingang tot de graftombe duidelijk zichtbaar was geweest. Sommige Italiaanse kunstkenner – onder wie Giacomo Benedetti, de beroemde Caravaggiokenner van het Instituto Centrale per il Restauro – vroegen zich af of de graftombe wel weer meer moest opvallen. Benedetti was gedwongen zijn mening via een verslaggever van de Italiaanse krant *La Repubblica* te verkondigen, omdat de voor het project gekozen restaurateur om onverklaarbare redenen niet zijn advies had ingewonnen voordat hij aan de slag ging. Daarbij kwam dat Benedetti het ontmoedigend vond dat het museum had geweigerd de identiteit van de restaurateur te onthullen. Dagenlang hadden er in de kranten oproepen gestaan dat het Vaticaan de stilte zou verbreken. Hoe was het mogelijk, zo foeterde men, dat een nationale schat als *De graflegging* aan een onbekende man werd toevertrouwd? De storm hield uiteindelijk op toen Antonio Calvesi, hoofdconservator van het Vaticaan, liet weten dat de man in kwestie over onberispelijke referenties beschikte en al twee meesterlijke restauraties voor de Heilige Stoel had gedaan, te weten *De kruisiging van Sint Petrus* van Reni en *Het martelaarschap van de heilige Erasmus* van Poussin. Wat Calvesi er niet bij vertelde was dat beide projecten, die in een afgelegen villa in Umbrië waren uitgevoerd, vertraging hadden opgelopen doordat de restaurateur tussendoor ook opdrachten voor de geheime dienst van de staat Israël had uitgevoerd.

Gabriel had gehoopt de Caravaggio ook in afzondering te kunnen restaureren, maar Calvesi's eis dat het schilderij nooit het Vaticaan mocht verlaten, had hem gedwongen in het laboratorium te werken, omringd door het vaste personeel. Hij was het onderwerp van grote nieuwsgierigheid, maar dat viel te verwachten. Jarenlang hadden ze gedacht dat hij een zeer getalenteerde en temperamentvolle restaurateur was die Mario Delvecchio heette, maar ze waren erachter gekomen dat hij heel iemand anders was. Als ze zich al verraden voelden, lieten ze daar niets van merken.

Meestal behandelden ze hem met de aangeboren gevoeligheid van mensen die zich druk maken om beschadigde voorwerpen. Ze waren rustig in zijn nabijheid, hielden rekening met zijn duidelijke behoefte aan privacy en lieten erop niet te lang in zijn ogen te kijken, alsof ze bang waren voor wat ze daarin zouden aantreffen. De zeldzame keren dat ze hem spraken, bleven hun opmerkingen voornamelijk beperkt tot beleefdheden en opmerkingen over kunst. En als de schertsende opmerkingen op kantoor over de politiek in het Midden-Oosten gingen, zwakten ze uit respect hun kritiek op zijn geboorteland af. Alleen Enrico Bacci, die verwoed gelobbyd had voor de restauratie van de Caravaggio, had morele bezwaren tegen Gabriels aanwezigheid. Hij noemde de zwarte gordijnen 'het scheidingshek' en hing een poster met BEVRIJD DE PALESTIJNEN aan de muur van zijn kleine kantoor.

Gabriel goot wat Mowolith 20 medium op zijn palet, voegde er een paar korrels droog pigment aan toe en verdunde het mengsel met Arcosolve tot het de gewenste consistentie en kleur had. Hij zette een hoofdband met vergrootglas op en richtte zijn blik op de rechterhand van Christus. Die hing hetzelfde als bij de *Pietà* van Michelangelo, waarbij de vingers allegorisch naar de hoek van de sluitsteen wezen. Al enkele dagen probeerde Gabriel de ontvelde plekken bij de knokkels te restaureren. Hij was niet de eerste kunstenaar die worstelde met de compositie; Caravaggio had al vijf andere versies geschilderd voordat hij het schilderij in 1604 voltooide. In tegenstelling tot zijn vorige opdracht – een afbeelding van de dood van de Maagd Maria die zo controversieel was dat die uiteindelijk uit de kerk van de Santa Maria della Scala werd verwijderd – was *De graflegging* direct als een meesterwerk ontvangen en die reputatie verspreidde zich snel door Europa. In 1797 liet Napoleon Bonaparte, een van de grootste kunst- en antiquiteitenrovers uit de geschiedenis, zijn oog op het schilderij vallen en werd het in een kar over de Alpen naar Parijs vervoerd. Daar bleef het tot 1817, toen het aan het pausdom werd teruggegeven en in het Vaticaan kwam te hangen.

Gabriel had het laboratorium enkele uren voor zichzelf. Toen, op het zeer Romeinse tijdstip van tien uur, hoorde hij de dreun van de automatische sloten, gevolgd door de sjokkende, zware tred van Enrico Bacci. Daarna kwam Donatella Ricci, een expert in de vroege renaissance, die geruststellend fluisterde tegen de schilderijen die aan haar waren toever-

trouwd. De volgende was Tommaso Antonelli, een van de sterren van de restauratie van de Sixtijnse Kapel, die altijd als een dief in de nacht op zijn tenen in schoenen met spekzolen door het laboratorium liep.

Uiteindelijk hoorde Gabriel om half elf het kenmerkende getik van de handgemaakte schoenen van Antonio Calvesi op de linoleumvloer. Enkele seconden later zwierde Calvesi als een stierenvechter tussen de zwarte gordijnen door. Met zijn warrige voorlok en altijd losjes geknoopte stropdas kwam hij over als een man die te laat was voor een afspraak die hij liever niet nakwam. Hij ging op een hoge kruk zitten en sabbelde peinzend aan de poot van zijn leesbril terwijl hij Gabriels werk inspecteerde.

‘Niet slecht,’ zei Calvesi met oprechte bewondering. ‘Heb je dat zelf gedaan of is Caravaggio langsgelopen om de boel in te kleuren?’

‘Ik had hem om hulp gevraagd,’ antwoordde Gabriel, ‘maar hij had geen tijd.’

‘O. Waar was hij dan?’

‘Weer in de gevangenis van Tor di Nona. Hij had kennelijk met getrokken zwaard over het Marsveld gezworven.’

‘Alweer?’ Calvesi boog zich dichterbij het canvas. ‘Als ik jou was, zou ik die craquelélijn over de wijsvinger opnieuw doen.’

Gabriel schoof zijn hoofdband met vergrootglas omhoog en bood Calvesi het palet aan. De Italiaan reageerde met een vergevingsgezinde glimlach. Hij was zelf ook een begenadigd restaurateur – in hun jonge jaren waren de twee rivalen geweest – maar het was jaren geleden dat hij zelf een penseel over een doek had gehaald. Tegenwoordig was Calvesi het grootste deel van zijn tijd bezig met fondsenwerving. Alle aardse rijkdom ten spijt was het Vaticaan afhankelijk van de welwillendheid van vreemden om de buitengewone kunst- en oudhedencollectie in stand te houden. Gabriels schamele salaris was een fractie van wat hij voor een particuliere restauratie kreeg. Het was echter een klein offer dat gebracht moest worden om eenmaal in je leven de kans te krijgen een schilderij als *De graflegging* schoon te maken.

‘Bestaat de kans dat je het binnenkort afkrijgt?’ vroeg Calvesi. ‘Ik wil het graag voor de Stille Week terug hebben in de Vaticaanse Pinacothek.’

‘Wanneer valt die dit jaar?’

‘Ik zal maar doen alsof ik die vraag niet heb gehoord.’ Calvesi rommelde afwezig door de spullen op Gabriels karretje.

‘Is er iets, Antonio?’

‘Een van onze belangrijkste beschermheren komt morgen naar het museum: een Amerikaan met zeer diepe zakken. Van die zakken die ervoor zorgen dat deze tent blijft draaien.’

‘En?’

‘Hij heeft gevraagd of hij de Caravaggio mag zien. En hij vroeg zich af of iemand hem in het kort iets over de restauratie zou kunnen vertellen.’

‘Heb je weer aceton gesnoven, Antonio?’

‘Mag hij het schilderij dan in elk geval zien?’

‘Nee.’

‘Waarom niet?’

Gabriel keek er even zwijgend naar. ‘Omdat dat niet eerlijk ten opzichte van hem zou zijn,’ zei hij uiteindelijk.

‘Van de beschermheer?’

‘Van Caravaggio. De restauratie hoort ons geheim te zijn, Antonio. Onze taak is komen en gaan zonder gezien te worden. En de restauratie moet in het verborgene gebeuren.’

‘En als ik toestemming krijg van Caravaggio?’

‘Vraag het hem niet als hij een zwaard in zijn hand heeft.’ Gabriel schoof de hoofdband met vergrootglas omlaag en hervatte zijn werk.

‘Weet je, Gabriel, je lijkt op hem. Koppig, verwaand en te getalenteerd voor je eigen bestwil.’

‘Kan ik verder nog iets voor je doen, Antonio?’ vroeg Gabriel, die ongeduldig met zijn penseel tegen zijn palet tikte.

‘Niet voor mij,’ antwoordde Calvesi, ‘maar je wordt in de kapel verwacht.’

‘Welke kapel?’

‘De enige belangrijke.’

Gabriel veegde zijn penseel schoon en legde die voorzichtig op het karretje. Calvesi glimlachte.

‘Je hebt nog iets met Caravaggio gemeen.’

‘En dat is?’

‘Paranoia.’

‘Caravaggio had een goede reden om paranoïde te zijn. En ik ook.’